

## Borgarting lagmannsrett - LB-2015-110557

Instans	Borgarting lagmannsrett - Dom
Dato	2016-06-27
Publisert	LB-2015-110557
Stikkord	Transport. Motorvogn. Edruelighet. Førerett. Vegtrafikkloven § 34 femte ledd.
Sammendrag	Politidirektoratet vedtok å tilbakekalle A's føreretten til motorvogn på grunn av maglende edruelighet etter vegtrafikkloven § 34 femte ledd. Begrunnelsen var langvarig bruk av cannabis. På tidspunktet for tilbakekallet fikk A forestkrevet cannabis til medisinsk bruk fra lege i Nederland. Lagmannsretten la til grunn at bruken hadde et omfang og en regelmessighet som måtte anses som et misbruk og at at A ikke var edruelig i lovens forstand. Manglende edruelighet er imidlertid ikke tilstrekkelig for å tilbakekalle føreretten da det også må være påkrevd av «hensynet til trafikksikkerheten...». Lagmannsretten kom til at Politidirektoratet hadde ikke anvendt lovens kriterer korrekt da det ikke foretatt noen konkret vurdering av hensynet til trafikksikkerheten. Vedtaket ble derfor opphevet.
Saksgang	Oslo tingrett TOSLO-2014-174281 - Borgarting lagmannsrett LB-2015-110557 (15-110557ASD-BORG/02).
Parter	A (advokat Arne Seland) mot Staten v/Justis- og beredskapsdepartementet (advokat Norah Yalda Rahimi).
Forfatter	Lagdommer Fredrik Charlo Borchsenius. Lagdommer Dag Arne Ruud. Lagdommer Kjersti Buun Nygaard.

---

## Innholdsfortegnelse

<b>Borgarting lagmannsrett - LB-2015-110557</b> .....	<b>1</b>
<b>Innholdsfortegnelse</b> .....	<b>2</b>
<b>Den ankende part, A, har i hovedtrekk anført:</b> .....	<b>3</b>
<b>Ankemotparten, staten v/Justis- og beredskapsdepartementet har i hovedtrekk anført.</b> .....	<b>4</b>
<b>Lagmannsretten ser saken slik:</b> .....	<b>4</b>
<b>Det rettslige utgangspunktet</b> .....	<b>5</b>
<b>Bevisbedømmelsen</b> .....	<b>6</b>
<b>Lovanvendelsen</b> .....	<b>7</b>

Saken gjelder gyldighet av vedtak om tilbakekallelse av førerett.

**Bakgrunnen for saken**, som er uomtvistet, fremgår av tingrettens dom og er der beskrevet slik:

Hordaland politidistrikt fattet den 17. juni 2014 vedtak om tilbakekall av A rett til å føre førerkortpliktig motorvogn. Vedtaket var begrunnet i at han ikke tilfredsstilte kravet til edruelighet, jf. vegtrafikkloven § 34 femte ledd. Av vedtaket går det frem at:

*« ... Hordaland politidistrikt ser at De ble anmeldt for overtredelse av narkotikalovgivningen den 24. februar 2014. I sammenheng med saken var De inne til avhør den 18. mars 2014.*

*Under avhør opplyste De at De er liberalist og for legalisert salg av cannabis. De ble informert om at politiet hadde gjort beslag av hasj på et kontor i Deres bopel. De forklarte da det må ha vært noe av det De ikke husker, og De erkjente at De hadde brukt hasj. De opplyste om at dersom Deres urin ble testet ville den gi utslag på THC.*

*De forklarte videre at cannabis er noe De ikke klarer Dem uten. De opplyste om at De bruker cannabis i terapeutiske formål, og at det hjelper Dem å fokusere. Under avhør erkjente De straffeskyld for dyrking av cannabisplanter på loftet, besittelse av hasj i skuffen på kontoret, oppbevaring av hasj i takrennen på låven og oppbevaring av hasj som ble funnet i veggen på en rød kassebil.*

*Politiet finner at Deres bruk av illegale rusmidler er av et slikt omfang av De ikke anses å være edruelig i vegtrafikklovens forstand. Hensynet til trafikksikkerheten tilsier derfor tilbakekall av Deres førerrett.»*

A påklaget vedtaket til Politidirektoratet den 6. juli 2014. Med henvisning til det tidligere politiavhøret skrev A i klagen blant annet:

*«Jeg opplyste videre at jeg lider under posttraumatisk stress PTSD, noe som er godt dokumentert. Jeg opplyste videre at ingen av de legale medisinene jeg har prøvd har hatt noen god effekt på denne lidelsen. Jeg har derimot helt siden ungdommen funnet at cannabis hjelper. Vi snakker derfor om illegal medisiner, ikke rus. Jeg gjorde det veldig klart overfor Melbye at jeg hadde et svært avslappet forhold til cannabis, og at jeg ikke røykte daglig. Jeg sa sågar at jeg har hatt mindre og mindre behov for røyking med årene. Når jeg snakket om avhengighet var det kun i den forstand at jeg var avhengig av den medisinske effekten av cannabis for å være mer fokusert, og fungere optimalt. Det betyr ikke at jeg på noen måte er utilregnelig eller farlig i trafikken hvis jeg ikke mediserer meg.»*

I vedtak av 29. september 2014 avslo Politidirektoratet klagen. Politidirektoratet viste blant annet til A uttalelser i politiavhøret og klagen, og la på denne bakgrunn til grunn at «klageren på vedtakstidspunktet jevnlig benyttet ulovlige rusmidler».

Ved stevning av 30. oktober 2014 ble det tatt ut søksmål ved Oslo tingrett med påstand om at Politidirektoratets vedtak er ugyldig ...

Oslo tingrett avsa 7. mai 2015 dom med slik domsslutning:

1. Staten ved Justis- og beredskapsdepartementet frifinnes.
2. A dømmes til å betale erstatning for sakskostnader til Staten ved Justis- og beredskapsdepartementet med 37 450 - trettisjutusenfirehundreogfemti - kroner innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse.

For nærmere detaljer vedrørende saksforholdet vises til tingrettens dom og lagmannsrettens bemerkninger nedenfor.

A har anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Ankeforhandling er holdt 7. juni 2016 i Borgarting lagmannsretts hus. A møtte sammen med sin prosessfullmektig og avga forklaring. Staten møtte ved advokat Norah Rahimi og seniorrådgiver Heidi Keseler Venner Toward. Det ble avhørt fem vitner hvorav to var sakkyndige. Om bevisføringen for øvrig vises til rettsboken.

## **Den ankende part, A, har i hovedtrekk anført:**

Tingrettens dom er uriktig og bygger på uriktig rettsanvendelse og bevisbedømmelse. Politidirektoratets vedtak om tilbakekall av føreretten er ugyldig og må oppheves.

Det sentrale spørsmålet i saken er hvorvidt A oppfyller kravet til edruelighet i vegtrafikkloven § 34 femte ledd. Det må avgjøres ut fra en bred totalvurdering, og en slik totalvurdering har ikke Politidirektoratet foretatt.

Det er uomtvistet at A i en årrekke har brukt cannabis. Det er ikke for rusens skyld. For ham har cannabis fungert som medisin. Tidligere «selvmedisinerte» han seg med cannabis, men fikk på tidspunktet for vedtaket dette lovlig foreskrevet av sin lege. Bruken kan ikke sies å være et misbruk. At han bruker cannabis som medisin gjør ikke at han automatisk mister retten til å kjøre bil. Han kan godt oppfylle kravet til «edruelighet» i lovens forstand selv om han jevnlig bruker cannabis. Det må foretas en konkret vurdering av hvordan han fungerer.

Manglende edruelighet vil ofte komme til uttrykk ved innsettelse i drukkenskapsarrest eller bøteleggelse for ordensforstyrrelse mv. etter tidligere straffelov § 350, noe som har kommet til uttrykk i Politidirektoratets rundskriv 2007/001 av 9. februar 2007 [RPOD-2007-1]. A bruker cannabis i kontrollerte former og mister aldri kontrollen over seg selv. Han har ikke vært arrestert eller bøtelagt som beskrevet over. Han kjører ikke bil etter at han har brukt cannabis. Han har kjørt bil i mange år og har aldri kjørt i beruset tilstand. Han har heller aldri vært innblandet i en trafikkulykke.

Cannabis hjelper A til å fungere bedre i samfunnet og hans bruk har ikke gått ut over trafikksikkerheten. Det er da ikke grunnlag for å tilbakekalle hans førerett.

A har nedlagt slik påstand:

1. Politidirektoratets vedtak datert 29.09.2014 om tilbakekall av føreretten til A er ugyldig.
2. A tilkjennes sakens omkostninger for tingretten og lagmannsretten.

## **Ankemotparten, staten v/Justis- og beredskapsdepartementet har i hovedtrekk anført.**

Tingrettens dom bygger på en korrekt bevisvurdering og rettsanvendelse. Politidirektoratets vedtak 29. september 2014 er gyldig.

A har ikke bestridt at han på vedtakstidspunktet brukte cannabis flere ganger i uken. Slik staten forstår anken bestrider han ikke tingrettens bevisvurdering på dette punktet.

A bruk av cannabis er av et slikt omfang at vegtrafikklovens krav om edruelighet ikke er oppfylt. Det gjelder et «føre var» prinsipp etter veitrafikkloven § 34 femte ledd, og bestemmelsen skal praktiseres strengt. At A selv mener å ha kontroll når han er ruset, og at han ikke er satt i drukkenskapsarrest eller tatt for kjøring i ruspåvirket tilstand, kan ikke vektlegges. Bruken må uansett ses på som misbruk i rettslig forstand. Det er da grunnlag for å tilbakekalle hans førerett av hensyn til trafikksikkerheten.

Staten har lagt ned slik påstand:

1. Anken forkastes.
2. Staten v/Justis- og beredskapsdepartementet tilkjennes sakens omkostninger.

## **Lagmannsretten ser saken slik:**

Saken gjelder spørsmål om gyldigheten av vedtak om tilbakekall av førerett i medhold av vegtrafikkloven § 34 femte ledd. Bestemmelsen lyder:

Dersom innehaveren av føreretten ikke er edruelig eller hans vandel for øvrig er slik at han ikke anses skikket til å føre motorvogn, kan politimesteren eller den han gir myndighet, tilbakekalle retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en bestemt tid eller inntil videre, hvis hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

Politidirektoratets vedtak er begrunnet med at A ikke er «edruelig», og det er et hovedspørsmål i saken. Hans vandel for øvrig er ikke et tema.

Domstolen har full prøvelsesrett med hensyn til om lovens vilkår for tilbakekall av førerett er oppfylt. Hvorvidt tilbakekall bør finne sted når lovens vilkår er oppfylt, jf. ordet «kan», er et fritt skjønn. I hvilke utstrekning domstolen kan overprøve den skjønsmessige vurderingen er ikke et aktuelt spørsmål i saken.

Lagmannsretten legger til grunn at det er forholdene på vedtakstidspunktet som er avgjørende for den etterfølgende domstolskontrollen av vedtaket, jf. bl.a. Rt-2012-1850 avsnitt 69.

## Det rettslige utgangspunktet

Vegtrafikkloven § 34 femte ledd oppstiller to vilkår for å tilbakekalle føreretten - at vedkommende ikke er edruelig og at hensynet til trafikksikkerheten krever det.

Uttrykket «edruelig» har ikke et presist innhold. Forarbeidene til vegtrafikkloven gir liten veiledning for hvordan begrepet skal forstås, og det er relativt lite rettspraksis knyttet til bestemmelsen. Høyesterett behandlet imidlertid tilbakekall etter «edruelighetsalternativet» i dom inntatt i Rt-2015-493 hvor det i avsnittene 19-23 er uttalt:

Høyesterett har ikke tidligere tatt stilling til hva som kreves for å tilbakekalle førerett etter edruelighetsalternativet i § 34 femte ledd. En viss veiledning kan hentes i Rt-1978-1259, som gjaldt inndragning av førerkort etter § 34 første ledd - hvor vilkåret er at føreren «ikke lenger fyller de krav som er fastsatt til ... helse ...». Under henvisning til ordene «ikke lenger fyller» uttalte førstvoterende at loven tok sikte på «en mer varig tilstand hos innehaveren av førerkortet», og at en akutt og forbigående tilstand av mental ubalanse ikke fylte lovens krav. Selv om § 34 femte ledd ikke inneholder formuleringen «ikke lenger fyller», er realiteten den samme - det er tale om å frata innehaveren føreretten fordi edruelighet som vilkår for førerett ikke lenger er oppfylt. Det må da, etter min oppfatning, kreves at innehaveren misbruker rusmidler - alkohol, narkotika eller annet berusende eller bedøvende middel - i et omfang og med en regelmessighet som tilsier at han ikke er skikket til å føre motorvogn. Det kan ikke kreves at det er dokumentert alkoholisme eller rusavhengighet i medisinsk forstand. Denne tolkingen av edruelighetsvilkåret lar seg også best forene med grunnvilkåret om at tilbakekall av føreretten bare kan skje når hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det.

Jeg viser i denne sammenheng til Engstrøm (red.), Vegtrafikkloven og trafikkreglene med kommentarer, 2012, side 511-512, hvor det fremholdes:

«Edruelighet er heller ikke et begrep med et klart avgrenset innhold. Uttrykket edruelighet omfatter både alkohol og/eller andre rusmidler som narkotika. Det må være klart at det ikke kreves en medisinsk definert alkoholisme. Spørsmålet blir når et misbruk er såpass bastant at det medfører grunnlag for tilbakekall. Mye av svaret ligger i at den manglende edrueligheten må ha betydning for skikketheten som fører av motorvogn.»

Det syn jeg har gitt uttrykk for, støttes også av rapporten «Kjøring under påvirkning av andre rusmidler enn alkohol. Forslag til endringer i vegtrafikkloven. Rapport fra arbeidsgruppe mars 2009». Det heter her på side 21:

«Det aktuelle rettskildebilde gir grunnlag for å slutte at bruken av rusmidler må være av et visst omfang og skje med en viss regelmessighet og hyppighet. I tillegg må det kunne legges til grunn at denne bruken har betydning for skikketheten som motorvognfører. Det skal altså mer til enn bare den sporadiske bruk.»

På side 64 er det en oppsummering av edruelighetskravet, som jeg kan slutte meg til:

«Etter arbeidsgruppens oppfatning synes edruelighetskravet å balansere de kryssende hensyn på en hensiktsmessig måte: Man søker å ivareta hensynet til trafikksikkerheten, samtidig som at en kontrollert bruk av rusmiddel ikke i seg selv får konsekvenser for føreretten.

Tilbakekall av førerett på grunn av manglende edruelighet er en inngripende reaksjon. Det er verken rimelig eller nødvendig at enhver bruk av rusmidler skal medføre tilbakekall av førerett. Ei heller bør eksempelvis en enkeltstående innbringelse for beruselse medføre tilbakekall av førerett.»

Jeg nevner også at det i rapporten side 64-65 og i Prop.9 L (2010-2011) side 56 gis uttrykk for at edruelighetsbegrepet er noe uklart i ytterkantene, men at tungtveiende trafikksikkerhetskensyn tilsier en streng praktisering av § 34 femte ledd.

Videre uttales det i dommens avsnitt 26 og 27 blant annet:

I Engstrøm (red.), Vegtrafikkloven og trafikkreglene med kommentarer, 2012, side 511, vises det til Politidirektoratets Håndhevingsinstruks 2007 side 27 i førerkortsaker [RPOD-2007-1], hvor det uttales at

manglende edruelighet ofte vil komme til uttrykk ved innsettelse i drukkenskapsarrest eller bøteleggelse etter straffeloven § 350. I kommentarutgaven tilføyes så:

«I praksis byr det på store vanskeligheter å påvise manglende edruelighet på annet grunnlag enn ved bøteleggelser eller innbringelse for beruselse/rus.»

Jeg er enig i de synspunktene som her er gjort gjeldende.

Høyesterett viser også til at tilbakekall av føreretten må være påkrevet av hensyn til trafikksikkerheten og slutter seg til lagmannsrettens uttalelse i den saken om at bestemmelsen forutsetter at «...hensynet til trafikksikkerheten gjør det nødvendig å ta sjåføren ut av trafikken...».

Lagmannsretten legger den siterte lovforståelsen til grunn.

Etter lagmannsrettens vurdering er det ved edruelighetsvurderingen ikke noe prinsipielt skille mellom lovlige og ulovlige rusmidler, noe som også er lagt til grunn av Sivilombudsmannen i uttalelse SOM-2014-2522. Det avgjørende er om det foreligger et misbruk i et omfang, og med en regelmessighet, som tilsier at brukeren ikke er skikket til å føre motorvogn. Lagmannsretten bemerker likevel at det ikke kan ses bort fra at bruk av ulovlige rusmidler lettere kan få preg av å være misbruk. Og selv om det ikke er noe prinsipielt skille mellom lovlige og ulovlige rusmidler, vil rusmidlenes ulike virkning på brukerne også kunne medføre at skikkethetsvurderingen faller ulikt ut.

Det må foretas en konkret, bred og helhetlig vurdering av edrueligheten til innehaveren av førerkort og innvirkningen på skikketheten til å føre motorvogn, jf. bl.a. SOM-2014-2522 punkt 2 og henvisningene der. Dette har partene vært enige om i prosedyren for lagmannsretten.

Lagmannsrettens er enig med staten i at det ikke er avgjørende for edruelighetsvurderingen hvorvidt misbruket av rusmidler faktisk har medført at innehaveren av førerkortet har blitt tatt for kjøring i ruspåvirket tilstand eller om det ellers er bevismessig grunnlag for at han faktisk kjører mens han er påvirket. Det vil imidlertid være relevant hvorvidt bruken skjer i kontrollerte former på tidspunkt da innehaveren av førerkortet ikke kjører bil. Ukontrollert bruk og risikoadferd i forbindelse med rus, vil være momenter som kan tilsi at det av hensyn til trafikksikkerheten er nødvendig å ta føreren ut av trafikken.

## Bevisbedømmelsen.

Det er anket over bevisbedømmelsen. Slik lagmannsretten har oppfattet prosedyren, er imidlertid ikke de faktiske forholdene knyttet til A bruk av rusmidler bestridt. Det er først og fremst den konkrete lovanvendelsen som er angrepet.

Lagmannsretten kan ikke se at det er feil ved tingrettens bevisbedømmelse som har betydning for utfallet. Saken er i hovedsak likt opplyst for lagmannsretten som for tingretten.

A er gjennom årene straffedømt flere ganger for narkotikaforbrytelser etter straffeloven av 1902 § 162. Han ble blant annet dømt til tre års fengsel i 2001 og tre år og 6 måneder i 2005 for slike lovbrudd. I februar 2014 ble han tatt med 57,8 kilo hasj i bilen, og det ble i etterkant av dette gjort beslag av cannabis i ulike former på gårdsbruket hans - i alt ca. 900 gram. Han ble for disse forholdene dømt til fengsel i 4 år og 3 måneder i Nedre Romerike tingrett 22. september 2015. Dommen er påanket og ikke rettskraftig.

Lagmannsretten legger ved edruelighetsvurderingen etter vegtrafikkloven § 34 femte ledd ikke vekt på de tidligere straffbare forholdene, og utfallet av anken over den siste dommen er derfor heller ikke av betydning. Det er A bruk av rusmidler som er avgjørende for den foreliggende saken.

A har for lagmannsretten opplyst at han har røkt cannabis i 40 år og fortsatt gjør det. Han har opplyst at han har posttraumatisk stressyndrom (PTSD) etter vanskelig oppvekst med plassering i barnehjem, og at cannabis demper hans angst og uro. I mange år har han drevet «selvmedisinering» med cannabis som han har kjøpt ulovlig. Han har opplyst at den cannabisen som ble beslaglagt på gården i 2014, var til hans private bruk. Ingen andre som bor på gården bruker cannabis. Etter at beslagene ble gjort, tok han kontakt med lege i Nederland og fikk 15. september 2014 foreskrevet lovlig cannabis til medisinsk bruk. Dette har han - etter eget utsagn - lovlig innført til Norge og benyttet som legemiddel. Han har i lagmannsretten forklart at han opplyste dette til Politidirektoratet på telefon 22. september 2014 - før vedtaket ble truffet - uten at forholdet er omtalt der. Det er ikke nødvendig for lagmannsretten å vurdere hvorvidt innførselen fra Nederland og A bruk i Norge er lovlig da det ikke er avgjørende for resultatet.

Videre har A opplyst at han nå - som på vedtakstidspunktet - røyker cannabis med ujevne mellomrom etter hvordan han føler seg. Han har anslått at han gjennomsnittlig røyker cannabis 10 ganger pr. måned. Hans bruk skjer alltid etter endt arbeidsdag og i moderate mengder, anslagsvis 0,3-0,5 gram hver gang. Han røyker ikke for å få rusfølelse, men for å dempe angst og uro. Og han bruker ikke andre rusmidler med unntak av et glass vin til maten en gang i mellom. Videre har han opplyst at han aldri kjører bil når han har røykt cannabis, og at han venter minst 15 timer før han kjører.

A har vært åpen om sin bruk av cannabis. Lagmannsretten ser ikke noe grunnlag for å mistro hans opplysninger om cannabisbruken og legger disse til grunn.

Det er ubestridt at A aldri har vært innbragt på grunn av beruselse. Det er heller ikke noe i saken som tilsier at han har utvist noen form for ukontrollert adferd i forbindelse med cannabisbruk. Lagmannsretten legger til grunn at A bruker cannabis i kontrollerte former slik han selv har forklart.

A er heller ikke noen gang tatt for kjøring i påvirket tilstand eller vært innblandet i noen trafikkulykker. Det er ikke noe i hans historikk som bilist som tilsier at han på vedtakstidspunktet utgjorde noen spesiell risiko for trafikksikkerheten.

## Lovanvendelsen

Spørsmålet er da om A bruk av cannabis som beskrevet over, er tilstrekkelig grunnlag for å tilbakekalle hans førerrett, dvs. om han av den grunn må anses som ikke edruelig, og om hensynet til trafikksikkerheten gjør det nødvendig å ta ham ut av trafikken.

A beskriver selv sitt forbruk som moderat. Likevel innebærer hans forklaring at han røyker cannabis omtrent hver tredje dag, og lagmannsretten legger til grunn at forbruket var omtrent på samme nivå på vedtakstidspunktet. A har en lang historikk med bruk av cannabis, og har selv tidligere gitt uttrykk for at han ikke klarer seg uten. Han har forsøkt andre legemidler for å dempe sin angst og uro uten hell. Det er lagmannsrettens syn at det forbruksmønsteret som er beskrevet har et omfang og en regelmessighet som innebærer at det må anses som et misbruk og at A ikke kan anses «edruelig» i lovens forstand. Det gjelder selv om A har forklart at han ikke søker noen rus, men bare å dempe angst og uro. Det er neppe en uvanlig situasjon for personer som misbruker rusmidler.

At A ikke kan anses edruelig i lovens forstand, er ikke tilstrekkelig for å tilbakekalle førerretten. Manglende edruelighet og hensynet til trafikksikkerheten, er i utgangspunktet to kumulative vilkår for å tilbakekalle førerretten selv om det er en klar sammenheng mellom de to vurderingene. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig bare å vurdere edrueligheten slik Politidirektoratet synes å ha gjort. En viss støtte for trafikksikkerhetsvurderingen er det i rapporten «Kjøring under påvirkning av andre rusmidler enn alkohol. Forslag til endringer i vegtrafikkloven. Rapport fra arbeidsgruppe mars 2009» hvor det etter en gjennomgang av edruelighetskriteriet uttales på side 61:

I tillegg må hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers kreve tilbakekall. Dette vilkåret vil normalt være oppfylt dersom det foreligger en begrunnet forventning om at førerkorthaveren i en tid fremover ikke kan antas å overholde vegtrafikklovgivningen.

Lagmannsretten er av den oppfatning at Politidirektoratet gir uttrykk for en uriktig lovforståelse når det på side to i vedtaket uttales at «[m]isbruk av rusmidler vil være et klart grunnlag for å nekte erverv av førerrett og for tilbakekall av førerrett». Det samme er tilfelle når det på samme side gis uttrykk for at «. manglende edruelighet i seg selv er uttrykk for at klager utgjør en høyere trafikksikkerhetsrisiko, og at hensynet til trafikksikkerheten derfor tilsier at førerkortet tilbakekalles». Som påpekt over er ikke manglende edruelighet i seg selv tilstrekkelig grunnlag for å tilbakekalle førerretten.

En konsekvens av Politidirektoratets uriktige lovforståelse er at det ikke er foretatt noen konkret vurdering av om A manglende edruelighet utgjør en trafikksikkerhetsrisiko.

Lagmannsretten finner derfor at Politidirektoratets vedtak er ugyldig og må oppheves. Det er da ikke grunn til å gå inn på den generelle bevisførselen rundt cannabisbruk og trafikksikkerhet som særlig de to sakkyndige vitnene har forklart seg om.

Anken har etter dette ført frem.

A har vunnet saken og har krav på å få erstattet sine sakskostnader etter tvisteloven § 20-2 første og annet ledd. Det gjelder både for tingretten og lagmannsretten. Det er ikke tungtveiende grunner som gjør det rimelig at staten skal fritas fra kostnadsansvaret etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd.

Advokat Seland har fremlagt kostnadsoppgave for lagmannsretten på i alt 77 972 kroner (inkl. mva), hvorav 55 812 kroner er salær. Kostnadsoppgaven omfatter ankegebyret. For tingretten er de samlede kostnadene etter kostnadsoppgaven 79 625 kroner. Det er ikke fra statens side reist innvendinger mot kostnadsoppgavene.

Lagmannsretten finner kostnadene nødvendige og rimelige og legger kostnadsoppgavene til grunn for begge instanser.

Dommen er enstemmig.

#### *Domsslutning*

- 1. Politidirektoratets vedtak datert 29. september 2014 om tilbakekall av føreretten til A er ugyldig.*
- 2. I sakskostnader for tingretten betaler staten v/Justis- og beredskapsdepartementet 77 972 - syttisyvtusenihundreogsyttito - kroner til A innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse.*
- 3. I sakskostnader for lagmannsretten betaler staten v/Justis- og beredskapsdepartementet 79 625 - syttinitusensekshundreogtjuefem - kroner til A innen 2 - to - uker fra dommens forkynnelse.*